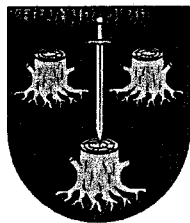

Załącznik nr 1 do Uchwały Nr VII/39/2011
Rady Gminy w Goździe
z dnia 19.04.2011r.

**RAPORT Z WYKONANIA
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY GÓZD
latach 2009 - 2010**

Gózd 2011

Opracowanie we współpracy z
Urzędem Gminy w Goździe wykonał

dr inż. Grzegorz Przydatek

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	3
1.1. PODSTAWA PRAWNA	3
1.2. CEL I ZAKRES RAPORTU	3
1.3. MATERIAŁY WYKORZYSTANE DO OPRACOWANIA	3
2. ZMIANA NAJWAŻNIEJSZYCH UWARUNKOWAŃ REALIZACJI MATERIAŁY WYKORZYSTANE DO OPRACOWANIA PROGRAMU	4
3. OMÓWIENIE REALIZACJI PRZYJĘTYCH W PROGRAMIE KIERUNKÓW DZIAŁAŃ CELÓW I DZIAŁAŃ	5
3.1. OCENA STOPNIA REALIZACJI CELÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ W ZAKRESIE ZASOBÓW WODNYCH I GOSPODARKI WODNO - ŚCIEKOWEJ.....	5
3.2. OCENA STOPNIA REALIZACJI CELÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ W ZAKRESIE OCHRONY POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	6
3.3. OCENA STOPNIA REALIZACJI KIERUNKÓW CELÓW I DZIAŁAŃ W ZAKRESIE OCHRONY PRZYRODY I ZASOBÓW NATURALNYCH	8
3.4. OCENA STOPNIA REALIZACJI KIERUNKÓW CELÓW I DZIAŁAŃ W ZAKRESIE OGRANICZENIE HAŁASU I PROMIENIOWANIA ELEKTROMAGNETYCZNEGO.....	9
3.5. OCENA STOPNIA REALIZACJI CELÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ W ZAKRESIE OCHRONY POWIERZCHNI ZIEMI	9
3.6. OCENA STOPNIA REALIZACJI CELÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ W GOSPODARKI ODPADAMI	9
3.7. OCENA STOPNIA REALIZACJI CELÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ W ZAKRESIE EDUKACJI EKologicznej	10
4. OCENA STOPNIA REALIZACJI CELU NADRZĘDNEGO I PRIORYTETÓW EKologiczNYCH.....	11
5. REALIZACJA PLANU OPERACYJNEGO W LATACH 2009 - 2010	11
6. OCENA WYKONANIA PLANU OPERACYJNEGO	12
6.1. ZASOBY WODNE I GOSPODARKA WODNO- ŚCIEKOWA	12
6.2. OCHRONA POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	13
6.3. OGRANICZENIE HAŁASU I PROMIENIOWANIA ELEKTROMAGNETYCZNEGO	13
6.4. GOSPODARKA ODPADAMI	13
7. PRZYCZYNY ROZBIEŻNOŚCI POMIĘDZY ZADANIEM, A ICH WYKONANIEM	14
8. OCENA STOPNIA REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA WEDŁUG WSKAŹNIKÓW.....	14
9. WSKAŹNIKI MONITOROWANIA PROGRAMU.....	14
9.1. ZASOBY WODNE I GOSPODARKA WODNO- ŚCIEKOWA	14
9.2. OCHRONA POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	15
9.3. OCHRONA PRZYRODY I ZASOBÓW NATURALNYCH.....	15
9.4. OGRANICZENIE HAŁASU I PROMIENIOWANIA ELEKTROMAGNETYCZNEGO.....	16
9.5. GOSPODARKA ODPADAMI	16
9.6. EDUKACJA EKologiczna	16
10. ZADANIA W ZAKRESIE GMINNEGO MONITORINGU ŚRODOWISKA	17
11. PODSUMOWANIE	17
12. SPIS TABEL.....	18

1. Wprowadzenie

1.1. Podstawa prawna

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z póź. zm.) w celu realizacji polityki ekologicznej państwa nałożyła na wszystkie szczeble administracji samorządowej obowiązek opracowania programów ochrony środowiska.

Wykonując ten obowiązek przygotowano pierwszy dokument pt. "Program ochrony środowiska dla gminy Gózd, który przyjęty został uchwałą Rady Gminy w Gózd Nr XXVII/151/2004 z dnia 25 listopada 2004 r. i obejmował zadania przewidziane na lata 2004 – 2011 oraz drugi dokument pt. "Program ochrony środowiska dla gminy Gózd na lata 2010 – 2013 z uwzględnieniem perspektywy do 2017 roku ", który przyjęty został uchwałą Rady Gminy Gózd Nr LXI/280/2010 z dnia 31 sierpnia 2010 r.

Na podstawie art.18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*. (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z póź. zm.) organ wykonawczy gminy sporządza co 2 lata raport z wykonania programu ochrony środowiska dla gminy i przedstawia go Radzie Gminy.

Niniejszy raport jest pierwszym dokumentem, przedstawiającym i podsumowującym działania w zakresie ochrony środowiska w gminie Gózd. Obejmuje on dwuletni okres realizacji Programów tj. w 2009 roku wg. uchwalonego przez Radę Gminy w 2004 roku, a w 2010 roku wg. zaktualizowanego uchwalonego przez Radę Gminy w 2010 roku i przedstawia:

1. realizację przedsięwzięć w latach 2009 - 2010 i ich koszty
2. ocenę stopnia realizacji celów i kierunków działań
3. ocenę realizacji Programu na podstawie wskaźników z 2010 roku (ocenę efektywności) w okresie dwuletnim.

1.2. Cel i zakres raportu

Przepisy ustawy *Prawo ochrony środowiska* nie określają wymagań dotyczących zakresu i formy raportu z realizacji gminnego programu ochrony środowiska. Przyjęto, że raport będzie służył ocenie realizacji działań i celów przyjętych w Programie oraz efektów tych działań, w kontekście stanu środowiska i wymagań prawnych. Przedstawiono także stopień rozbieżności między założeniami, a realizacją Programu wraz z wyjaśnieniem przyczyn w przypadku niezrealizowania, bądź niekompletnego zrealizowania założeń programowych.

W wyniku oceny Programów został określony stan środowiska na terenie gminy Gózd, realizacja inwestycji i działań w polach strategicznych uznanych w Programach za priorytetowe. To stanowiło podstawę do sporządzenia wymaganej Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla gminy Gózd na lata 2010 – 2013 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2017.

1.3. Materiały wykorzystane do opracowania

Przy opracowaniu raportu zostały wykorzystane dane statystyczne (w tym wybrane z 2009 roku dla analizy porównawczej ze względu na brak określonych dla Programu z 2004 roku

wskaźników) i inne informacje o stanie środowiska, które są materiałami ogólnodostępnymi i łatwymi do weryfikacji.

Dane zawarte w niniejszym raporcie pochodzą między innymi z:

- danych publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny.
- materiałów przekazanych przez Urząd Gminy w Gózdzie
- publikacji Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie

2. Zmiana najważniejszych uwarunkowań realizacji programu

Spis najważniejszych dokumentów, zawierających ustalenia dotyczące m.in. ochrony środowiska i infrastruktury mogącej wpłynąć na sposób realizacji przedsięwzięć w gminie Gózd przedstawiono poniżej.

Poziom krajowy

- Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007 - 2013 (NSRO) – Narodowa Strategia Spójności
- Program Operacyjny „Infrastruktura i Środowisko”
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2006 – 2010.

Poziom wojewódzki

- Strategia rozwoju województwa mazowieckiego do roku 2020 – Sejmik Województwa Mazowieckiego – Warszawa 2006
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2007 – 2013.
- Program Ochrony Środowiska Województwa Mazowieckiego. 2007.
- Program zwiększania lesistości dla Województwa Mazowieckiego do roku 2020. 2007. Warszawa. 2007.
- Program małej retencji dla Województwa Mazowieckiego. 2008.
- Program możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii dla Województwa Mazowieckiego. 2006.

Poziom powiatowy

- Strategia zrównoważonego rozwoju powiatu radomskiego do 2020 roku
- Program ochrony środowiska Powiatu Radomskiego - 2003

Poziom gminny

- Strategia Rozwoju Gminy Gózd na lata 2007 - 2020
- Gminny Program Ochrony Środowiska na lata 2010 – 2017

Zmiana uwarunkowań prawnych

Na szczeblu krajowym zostały wprowadzone zmiany do ustawy, m.in.:

1. Ustawy z dnia 20 listopada 2009 r. zmianie ustawy — Prawo ochrony Środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2009 Nr 215 poz. 1664)

2. Ustawa z dnia 22 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2010 nr 28 poz. 145)
3. Ustawa z dnia 25 czerwca 2009 r. o zmianie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. 2009 nr 115 poz. 967)
4. Ustawa z dnia 21 maja 2010 r. o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2010 nr 119 poz. 804).

Przyjęto także rozporządzenia wykonawcze do zmienionych przepisów w tym rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów (Dz.U. 2010 nr 249, poz. 1673).

3. Omówienie realizacji przyjętych w Programie celów i działań

3.1. Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie zasobów wodnych i gospodarki wodno - ściekowej

Ze względu na potrzebę rozwoju zbiorczego systemu oczyszczania ścieków szczególne znaczenie przypisywane jest jakości wód podziemnych na terenie gminy. Ze względu na brak monitoringu wód podziemnych na analizowanym terenie brak jest danych umożliwiających określenie ich jakości, za wyjątkiem wód ujmowanych w ujęciach (posiadają ważne pozwolenia wodno – prawne) do celów zaopatrzenia mieszkańców w wodę pitną.

W analizowanym okresie na terenie gminy Gózd nie był także prowadzony monitoring wód powierzchniowych. Należy wspomnieć, iż wg. badania wód w 2009 roku w najbliższym punkcie badawczym:

- Borowiec poniżej terenu gminy Gózd, wody powierzchniowe rzeki Zwolenianki charakteryzowała IV – klasa ze względu na elementy biologiczne¹.

Stan realizacji kierunków działań w zakresie zasobów wodnych i gospodarki wodno - ściekowej przedstawiają poniższe tabele:

Tabela 1. Stan realizacji przedsięwzięć w zakresie gospodarki wodno - ściekowej na terenie gminy Gózd w roku 2009²

Przedsięwzięcia	Stan realizacji
Dokończenie III etapu budowy kanalizacji sanitarnej z przyłączami w miejscowościach Małęczyn Stary, Małęczyn Nowy, Klwatka (o długości 7,7 km);	Zadanie zrealizowano
Budowa kanalizacji sanitarnej (IV etap) wraz z przyłączami w miejscowościach Małęczyn Stary, Małęczyn Nowy, Klwatka (o długości 5,0 km	Zadanie zrealizowano
Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami w miejscowości Klwatka (przy drodze krajowej);	Zadanie w trakcie realizacji
Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami w miejscowości Podgóra (i przyłączenie do oczyszczalni w Goździe) oraz w miejscowościach: Niemianowice, Kiedrzyń, Kuczki Kolonia, Kuczki Wieś, Wojsławice	Zadanie częściowo zrealizowano w miejscowości Niemianowice
Budowa oczyszczalni ścieków pompowej mechaniczno-biologicznej z uproszczoną metodą osadu czynnego i stawem stabilizacyjnym dla miejscowości: Budy Niemianowskie, Lipiny, Czarny Lasek, Piskornica	Zadanie zrealizowano w miejscowości Budy Niemianowskie i Lipiny
Budowa oczyszczalni ścieków w m. Kłonówek Kolonia wraz z przyłączami dla miejscowości Kłonówek Kolonia, Kłonówek Wieś i Kłonów	Zadanie nie/zrealizowano
Budowa oczyszczalni ścieków wraz z kanalizacją sanitarną dla miejscowości Grzmucin	Zadanie nie realizowano

¹ WIOŚ. monitoring wód powierzchniowych 2009.. Warszawa. 2010

² Program ochrony środowiska w gminie Gózd. 2004

Przedsięwzięcia	Stan realizacji
Budowa oczyszczalni ścieków wraz z kanalizacją sanitarną dla miejscowości Drożanki	Zadanie nie zrealizowano

Zródło UG Gózd

Tabela 2. Stan realizacji przedsięwzięć w zakresie zasobów wodnych i gospodarki wodno - ściekowa na terenie gminy Gózd w roku 2010³

Przedsięwzięcia	Stan realizacji
Opracowanie aktualizacji programu ochrony środowiska	Zadanie nie zrealizowano
Rozbudowa kanalizacji wraz z budową oczyszczalni przydomowych w miejscowościach Grzmucin, Kłonów, Kłonówek Kolonia, Kłonów Wieś	Zadanie nie zrealizowano

Zródło UG Gózd

W 2009 i 2010 roku w ramach gospodarki wodno – ściekowa zrealizowano rozbudowę kanalizacji na terenie gminy Gózd

2009

Długość kanalizacji - 37,4 km

2010

Długość kanalizacji - 50,6 km

3.2. Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego

Jakość powietrza atmosferycznego zależy od wielu czynników, na które władze gminy a także społeczeństwo gminy Gózd nie mają wpływu. Są to m.in. zanieczyszczenia o pochodzeniu allochtonicznym lub ekonomiczne uwarunkowania stosowania paliw jako źródeł ciepła. Na terenie gminy nie jest prowadzony monitoring jakości powietrza

Na podstawie art. 89 ustawy Prawo ochrony środowiska, w oparciu o funkcjonujący w województwie system pomiarów i ocen, Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska co roku dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie województwa. Strefę stanowi aglomeracja o liczbie mieszkańców większej niż 250 tysięcy oraz obszar jednego lub więcej powiatów położonych na obszarze tego samego województwa nie wchodzący w skład aglomeracji. Klasyfikacja stref dla potrzeb określenia stanu jakości powietrza, dokonywana jest oddzielnie dla dwóch grup kryteriów tj. ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin. Powiat radomski, w tym gmina Gózd zgodnie z obowiązującym podziałem należy do strefy radomsko – zwoleńskiej (PL.14.16.z.05) dla której jest prowadzona klasyfikacja dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, pyłu PM₁₀, tlenku węgla, benzenu oraz ołowiu, arsenu, niklu, kadmu i benzo(a)pirenu w pyle. Natomiast klasyfikację dla ozonu prowadzi się w strefie mazowieckiej, w skład której wchodzi m.in. gmina Gózd.

Na terenie gminy Gózd nie ma punktów pomiaru zanieczyszczenia powietrza. Zlokalizowane najbliższe stanowisko pomiarowe na terenie strefy radomsko – zwoleńskiej znajduje się w Szydłowcu w odległości 48 km na kierunku południowo - zachodnim.

W 2009 roku strefa radomsko – zwoleńska, do której należy gmina z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych dla ochrony zdrowia i ochrony roślin została zakwalifikowana do klasy A. Wyjątek stanowi klasyfikacja kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia i roślin

³ Program ochrony środowiska dla gminy Gózd na lata 2010 -2012 z perspektywą do roku 2017. 2010

dla substancji ozonu i benzo/a/pirenu, wobec których teren gminy Gózd, przynależący ogólnie do strefy mazowieckiej zakwalifikowano do klasy C⁴.

Klasyfikacja poziomu ozonu i benzo/a/pirenu wskazuje na wzrost emisji powierzchniowej (komunikacja, niska emisja z budynków opalanych indywidualnie), która jest przyczyną wysokich stężeń przedstawiciela wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych.

Stan realizacji kierunków działań w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego przedstawia tabela 3 i 4:

Tabela 3 Stan realizacji kierunków działań w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego na terenie gminy Gózd w latach 2009⁵

Przedsięwzięcia	Stan realizacji
Systematyczna likwidacja źródeł niskiej emisji	Zadanie będzie zrealizowane do 2013 roku
Sukcesywna wymiana czynnika grzewczego z węgla na „paliwa ekologiczne” w kotłowniach lokalnych	Zadanie będzie zrealizowane do 2013 roku
Promocja wykorzystania i stosowania energii odnawialnej	Zadanie w trakcie realizacji

Zródło UG Gózd

Tabela 4 Stan realizacji kierunków działań w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego na terenie gminy Gózd w latach 2010⁶

Przedsięwzięcia	Stan realizacji
Budowa/modernizacja dróg gminnych : Małęczyn – Grzmucin, Kłonów	Zadanie będzie zrealizowane do 2013 roku
Rozbudowa sieci gazociągowych na terenie gminy	Zadanie na terenie gminy dotyczy wyłącznie właścicieli nieruchomości, którzy indywidualnie podłączają gospodarstwa do sieci gazowej
Opracowanie programu popularyzacji budowy nowoczesnych ekologicznych kotłowni	Zadanie będzie zrealizowane do 2013 roku
Modernizacja kotłowni ciepłowniczych w obiektach jednostek organizacyjnych Gminy	Zadanie zrealizowano
Budowa kotłowni ekologicznych w obiektach jednostek organizacyjnych Gminy	Zadanie będzie zrealizowane do 2013 roku
Opracowanie założeń do planu zaopatrzenia gminy w energię elektryczną	Zadanie będzie zrealizowane do 2013 roku
Opracowanie harmonogramu modernizacji i rozbudowy sieci elektro - energetycznych	Zadanie będzie zrealizowane do 2013 roku
Opracowanie programu popularyzacji alternatywnych źródeł energii i biopaliw	Zadanie będzie zrealizowane do 2013 roku
Opracowanie planu remontów inwestycyjnych (energia elektryczna)	Zadanie będzie zrealizowane do 2013 roku

Zródło UG Gózd

⁴ Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport za 2009 – WIOŚ. Warszawa. 2010

⁵ Program ochrony środowiska w gminie Gózd. 2004

⁶ Program ochrony środowiska dla gminy Gózd na lata 2010 -2012 z perspektywą do roku 2017. 2010

W 2010 w ramach ochrony powietrza atmosferycznego przeprowadzono modernizację nawierzchni dróg gminnych w miejscowości :

- Kłonów – 0,9 km

a także termomodernizację :

- Publicznej Szkoły Podstawowej w Kłonówku,
- PSP Gózd,
- Urzędu Gminy w Goździe.

3.3. Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie ochrony przyrody i zasobów naturalnych

Stan realizacji kierunków działań w zakresie ochrony przyrody i zasobów naturalnych przedstawiają tabele 5 i 6:

Tabela 5. Stan realizacji kierunków działań w zakresie gospodarki leśnej i ochrony przyrody na terenie gminy Gózd w roku 2009⁷

Przedsięwzięcia	Stan realizacji
Realizowanie ochrony bioróżnorodności biologicznej i krajobrazowej poprzez wprowadzanie zadrzewień i zakrzewień	Zadanie zrealizowano
Zalesianie gruntów najłabszych i odlegujących, zdegradowanych, dolesianie do lasów rozdrobionych, co spowoduje zwiększenie lesistości	Zadanie zrealizowano
Ochrona przed degradacją systemu naturalnych powiązań przyrodniczych (nadmiernym stosowaniem nawozów i środków ochrony roślin) oraz przed naruszaniem ciągłości „korytarzy ekologicznych” (zabudowa, szlaki komunikacyjne)	Zadanie zrealizowano

Źródło UG Gózd

Tabela 6. Stan realizacji kierunków działań w zakresie ochrony przyrody i zasobów naturalnych na terenie gminy Gózd w roku 2010⁸

Przedsięwzięcia	Stan realizacji
Inwentaryzacja terenów pod zalesienie	Zadanie będzie zrealizowane do 2013 roku
Opracowanie uproszczonych planów Urządzenia Lasu	Zadanie zrealizowano przesłano do zatwierdzenia
Zalesienie gruntów na terenie gminy	Zadanie zrealizowano z dotacji WFOŚ i GW środki były przeznaczone na zalesienie 1,42 ha. – dotacja rozliczana przez Starostwo

Źródło UG Gózd

2010

- wg ewidencji gruntów i budynków na terenie gminy powierzchnia lasów wynosi 598 ha, a wg operatu Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu opracowanego w 2010 r. powierzchnia ta wynosi 952 ha;

⁷ Program ochrony środowiska w gminie Gózd. 2004

⁸ Program ochrony środowiska dla gminy Gózd na lata 2010 -2012 z perspektywą do roku 2017. 2010

3.4. Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie ograniczenia hałasu i promieniowania elektromagnetycznego

W 2010 w ramach ograniczania hałasu przeprowadzono modernizację nawierzchni drogi gminnej w miejscowości:

- Kłonów – 0,9 km

W analizowanym okresie nie realizowano działań dotyczących ograniczenia promieniowania elektromagnetycznego.

3.5. Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie ochrony powierzchni ziemi

Stan realizacji kierunków działań w zakresie ochrony przyrody i zasobów naturalnych przedstawia tabela 7 :

Tabela 7. Stan realizacji kierunków działań w zakresie ochrony powierzchni ziemi na terenie gminy Gózd w roku 2010⁹

Przedsięwzięcia	Stan realizacji
Opracowanie gminnego programu restrukturyzacji produkcji rolnej	Zadanie będzie zrealizowane do 2013 roku
Analiza możliwości rozwoju przetwórstwa w gminie	Zadanie zrealizowano
Opracowanie programu wspierania rozwoju przetwórstwa w gminie	Zadanie zrealizowano
Opracowanie programu promowania produkcji ekologicznej	Zadanie zrealizowano
Opracowanie planu szkoleń i kursów dla popularyzacji rolnictwa ekologicznego	Zadanie zrealizowano
Organizowanie szkoleń i kursów z zakresu rolnictwa ekologicznego	Zadanie zrealizowano

Źródło UG Gózd

3.6. Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie gospodarki odpadami

Stan realizacji kierunków działań w zakresie gospodarki odpadami przedstawiają tabele 8 i 9:

Tabela 8. Stan realizacji kierunków działań w zakresie gospodarki odpadami na terenie gminy Gózd w roku 2009¹⁰

Przedsięwzięcia	Stan realizacji
Kontynuacja gromadzenia odpadów w ogólnodostępnych kontenerach KP-7	Kontenery są wykorzystywane tylko przy cmentarzach
Rozszerzenie selektywnej zbiórki odpadów w systemie workowym	Zadanie zrealizowano
Zapewnienie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych przy obiektach użyteczności publicznej	Zadanie zrealizowano
Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych dla mieszkańców i podmiotów gospodarczych	Zadanie zrealizowano

⁹ Program ochrony środowiska dla gminy Gózd na lata 2010 -2012 z perspektywą do roku 2017. 2010

¹⁰ Program ochrony środowiska w gminie Gózd. 2004

Przedsięwzięcia	Stan realizacji
Rozwiązanie problemu zbiórki odpadów wielkogabarytowych ze strumienia odpadów komunalnych	Zadanie zrealizowano
Zorganizowanie punktu zbiórki padliny	Umowa na odbiór padłych zwierząt z terenu gminy
Rozwiązanie problemu pozyskiwania i zbiórki odpadów niebezpiecznych z ze strumienia odpadów komunalnych	Zadanie zrealizowano

Zródło UG Gózd

Tabela 9. Stan realizacji kierunków działań w zakresie gospodarki odpadami na terenie gminy Gózd w roku 2010¹¹

Przedsięwzięcia	Stan realizacji
Rozwój selektywnej zbiórki odpadów w gminie	Zadanie zrealizowano
Realizacja programu eliminowania wyrobów zawierających azbest	Zadanie zrealizowano
Utworzeniu Punktu Dobrowolnego Gromadzenia Odpadów w Kwatce	Zadanie zrealizowano
Likwidacja „dzikich wysypisk odpadów”	Zadanie w trakcie realizacji

Zródło UG Gózd

3.7 Ocena stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie edukacji ekologicznej

Stan realizacji kierunków działań w zakresie edukacji ekologicznej przedstawia tabela 10 :

Tabela 10. Stan realizacji kierunków działań w zakresie edukacji ekologicznej w roku 2010¹²

Przedsięwzięcia	Stan realizacji
Promocja agroturystyki i turystyki aktywnej	Zadanie zrealizowano
Opracowanie raportu o stanie bazy turystyczno-rekreacyjnej na terenie gminy	Zadania zrealizowano
Opracowanie gminnego planu wspierania obszarów atrakcyjnych turystycznie	Zadanie będzie zrealizowane do 2013r.
Wyznaczenie szlaków turystyki konnej	Zadanie będzie zrealizowane do 2013r.
Oznakowanie ścieżek rowerowych i pieszych	Zadanie będzie zrealizowane do 2013r.
Promowanie zasad Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej	Zadanie zrealizowano
Opracowanie gminnego programu wspierania modernizacji gospodarstw dla potrzeb agroturystyki	Zadania zrealizowano

Zródło UG Gózd

4. Ocena stopnia realizacji celu nadrzędnego i priorytetów ekologicznych

Analizując poszczególne dziedziny gospodarki w kontekście ochrony środowiska, tendencje i kierunki zmian w Programie, sprecyzowano zadania w zakresie zasobów wodnych i gospodarki wodno – ściekowej, ochrony powietrza atmosferycznego, ochrony przyrody i

¹¹ Program ochrony środowiska dla gminy Gózd na lata 2010 -2012 z perspektywą do roku 2017. 2010

¹² Program ochrony środowiska dla gminy Gózd na lata 2010 -2012 z perspektywą do roku 2017. 2010

zasobów naturalnych, ograniczenia hałasu i promieniowania elektromagnetycznego, gospodarki odpadami ochrony powierzchni ziemi, gospodarki odpadami i edukacji ekologicznej.

Analizując podjęte w latach 2009 – 2010 działania w celu poprawy stanu środowiska (przedstawione w rozdziałach poprzednich) można uznać, że realizacja wykazanych zadań przebiega stopniowo. Dotychczas nie odnotowano realizacji tylko niektórych zadań w zakresie gospodarki wodno – ściekowej, ochrony powietrza atmosferycznego oraz edukacji ekologicznej.

W ramach priorytetu wskazana jest realizacja zadań związanych gospodarką wodno - ściekową, w tym poprzez rozbudowę systemu oczyszczalni ścieków wraz z kanalizacją, ochroną powietrza atmosferycznego w ramach modernizacji nawierzchni dróg gminnych oraz gospodarką odpadami, w tym poprzez realizację programu eliminowania wyrobów zawierających azbest.

5. Realizacja planu operacyjnego w latach 2009 - 2010

Na bazie przyjętych w Programach ochrony środowiska priorytetów sformułowano plany operacyjne - listę przedsięwzięć inwestycyjnych przewidzianych do realizacji w latach 2004 – 2011 oraz 2010 - 2013 i 2014 - 2017.

Zaplanowane zadania ujęto w następujących tabelach:

- Zasoby wodne i gospodarka wodno – ściekowa i gospodarka wodno - ściekowa
- Ochrona powietrza atmosferycznego (w tym ograniczenia hałasu)
- Gospodarka odpadami.

W zakresie takich przedsięwzięć jak ochrona powierzchni ziemi oraz edukacja ekologiczna, środki nie były wydatkowane. Niniejsze wynika w szczególności z przewidywanej realizacji przyjętych przedsięwzięć do 2013 roku, co także jest związane z planowanym wydatkowaniem środków .

Tabele poniższe przedstawiają zestawienie planowanych przedsięwzięć, z uwzględnieniem rzeczywiście poniesionych kosztów:

Tabela 11. Przedsięwzięcia: Zasoby wodne i gospodarka wodno - ściekowa

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Wydatki [tys. zł]			Uwagi o realizacji
			zaplanowane	poniesione 2009	poniesione 2010	
Przedsięwzięcia pozainwestycyjne						
1.	Opracowanie aktualizacji Programu ochrony środowiska	Gmina	2,3	-	2,3	
Przedsięwzięcia inwestycyjne						
2.	Budowa kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni przydomowych	Gmina	2 200	1 306,4	2 543,4	
Razem			2 202,3	1 306,4	2 545,7	
Razem przedsięwzięcia w latach 2009 - 2010 – 3 852,10 zł.						

Zródło UG Gózd

Tabela 12. Przedsięwzięcia: Ochrona powietrza atmosferycznego (w tym ograniczenie hałasu)

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Wydatki [tys. zł]			Uwagi o realizacji
			zaplanowane	poniesione	poniesione	
				2009	2010	
Przedsięwzięcia inwestycyjne						
1.	Budowa/modernizacja dróg gminnych	Gmina	90 800	1 376,9	169,1	
2.	Termmodernizacja budynków	Gmina	-	-	112	
Razem			90 801	1 376,9	281,1	
Razem przedsięwzięcia w latach 2009 - 2010 – 1 546 zł.						

Zródło UG Gózd

Tabela 13. Przedsięwzięcia: Gospodarka odpadami

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Wydatki [zł]			Uwagi o realizacji
			zaplanowane	poniesione	poniesione	
				2009	2010	
Przedsięwzięcia pozainwestycyjne						
1.	Realizacja planu gospodarki odpadami	Gmina	122,90	6,4	4,3	
2.	Realizacja programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest	Gmina	30	-	-	w 2010 roku złożono wniosek do WFOŚ i GW
Przedsięwzięcia inwestycyjne						
3.	Utworzenie Punktu Dobrowolnego Gromadzenia odpadów	Gmina	75	2	-	
Razem			227,90	8,4	4,3	
Razem przedsięwzięcia w latach 2009 - 2010 – 12,70 zł.						

Zródło UG Gózd

6. Ocena wykonania planu operacyjnego

6.1. Zasoby wodne i gospodarka wodno - ściekowa

W zakresie zasobów wodnych i gospodarki wodno - ściekowej zrealizowano projekty budowy oczyszczalni przydomowych w liczbie 2 szt. i projekty rozbudowy kanalizacji w miejscowościach Małęczyn Stary, Małęczyn Nowy, Klwatka, Niemianowic. Opracowanie dokumentacji projektowej dla rozbudowy kanalizacji było finansowane przy udziale środków własnych Gminy, pożyczki oraz dotacji, co przyczyniło się do wydłużenia kanalizacji o 13,2 km.

W latach 2009 – 2010 przez Gminę wydatkowano na ten cel środki w wysokości 3 852,10 tys. zł., które w znaczącej części stanowiły środki własne. Realizację zadań w wykazanym zakresie dofinansowano także przy udziale środków zewnętrznych (dotacja).

Ponadto w kwocie łącznej zawiera się koszt opracowania Aktualizacji Programu ochrony środowiska dla gminy Gózd.

Ogólnie w 2009 roku na realizację przedsięwzięć w przedmiotowym zakresie wydatkowano środki w stosunku do zaplanowanych na poziomie 59 %, a w 2010 roku 116 %.

6.2. Ochrona powietrza atmosferycznego

W analizowanym okresie zmodernizowano drogę gminną na odcinku 0,9 km, na realizację której wydatkowano środki w wysokości 271 tys. zł. Ponadto w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego dokonano termomodernizacji 3 jednostek podległych Gminie w ramach, której wydatkowano środki w wysokości 112 tys. zł. Zadania były finansowane głównie ze środków własnych Gminy. Realizacja zadań była także wsparta środkami zewnętrznymi (dotacja).

Ogółem w 2009 roku na realizację przedsięwzięć w przedmiotowym zakresie wydatkowano środki na poziomie 1,52 %, a w 2010 roku 0,19 % w stosunku do zaplanowanych.

6.3. Ograniczenie hałasu i promieniowania elektromagnetycznego

W zakresie ograniczenia hałasu przebudowano i zmodernizowano nawierzchnie na drodze gminnej. Wysokość finansowania zadania w tym przedsięwzięciu określono w tab. 16.

6.4. Gospodarka odpadami

W analizowanym okresie realizowano zadania w zakresie likwidacji „dzikich wysypisk”, objęcia wszystkich mieszkańców zbiórką odpadów komunalnych, zbiórką padłych zwierząt, a także inwestycyjne dla utworzenia punktu dobrowolnego gromadzenia odpadów na terenie gminy Gózd. W 2009 roku na realizację przedsięwzięć w przedmiotowym zakresie wydatkowano środki na poziomie 4 %, a w 2010 roku 2 % w stosunku do zaplanowanych.

Tabela 14. Nakłady poniesione na realizację zadań ujętych w programie operacyjnym w latach 2009 - 2010

Kierunek inwestowania	Koszty [tys. zł]		Udział
	2009	2010	
	poniesione	poniesione	[%]
Zasoby wodne i gospodarka wodno - ściekowa	1 306,4	2 545,7	71,33
Ochrona powietrza atmosferycznego	1 376,9	169,1	28,63
Gospodarka odpadami	2	-	0,04
Razem	2 685,3	2 714,8	100

Ogólnie wydatki poniesione przez Gminę Gózd na ochronę środowiska i gospodarkę komunalną w 2009 roku wyniosły 890 773,47 zł¹³, a w 2010 roku 2 714 800 zł. (tab.16). To wskazuje na ponad 2 – krotny wzrost w ostatnim roku.

Największy udział (71,33 %) wydatkowanych środków w analizowanym okresie przypada na przedsięwzięcia w zakresie gospodarki wodno – ściekowej, co jest zgodne priorytetami

¹³ Wg. danych UG Gózd -wykonania budżetu za 2009 rok

wynikającymi z Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Natomiast zauważalny niższy udział (0,04 %) przypada na gospodarkę odpadami.

7. Przyczyny rozbieżności pomiędzy zadaniem, a ich wykonaniem

Działania służące realizacji określonych celów są generalnie realizowane w sposób zaplanowany, a rozbieżności dotyczące ich realizacji, w tym terminów wynikają głównie z:

- zbyt krótkiego horyzontu czasowego wyznaczonego dla realizacji części zadań
- przesunięcia części zadań na okres późniejszy,
- opóźnień w procesie decyzyjnym i planistycznym,
- zmiany priorytetów inwestycyjnych w gminie,
- ograniczonych możliwości finansowych na realizację niektórych wytyczonych zadań.

8. Ocena stopnia realizacji Programu ochrony środowiska według wskaźników

Podstawą monitoringu realizacji Programu ochrony środowiska jest sprawozdawczość oparta na wskaźnikach odzwierciedlających stan środowiska naturalnego i presję na środowisko oraz stan infrastruktury techniczno – inżynierskiej. Poniżej przedstawiono analizę wskaźników zapisanych w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla gminy Gózd.

9. Wskaźniki monitorowania Programu (2010)

9.1. Zasoby wodne i gospodarka wodno - ściekowa

• Jakość wody pitnej

Kilkakrotnie badaniami w 2010 roku były objęte dwa ujęcia wody tj. w Małęczynie i Goździe, w których jakość wód wg. sporządzonych ocen wykazała przydatność do spożycia dla ludzi, co zostało stwierdzone przez PSSE w Radomiu.

• Jakość wód podziemnych i powierzchniowych

Na terenie gminy nie był prowadzony monitoring wód powierzchniowych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w ostatnim czasie. Na terenie gminy Gózd także nie był prowadzony monitoring jakości wód podziemnych.

- Długość sieci wodociągowej - 113,5 km
Odnotowana długość sieci wodociągowej na terenie gminy Gózd w 2010 roku, a także dla porównania w 2009 była taka sama.
- Liczba przyłączy do sieci wodociągowej – 1527 szt.
W 2010 roku odnotowana liczba przyłączy wynosiła 1 527 szt., a dla porównania w 2009 roku 1 499 szt. Niniejsze wskazuje na wzrost o 28 szt. (tj. o 1,87 %)
- Ilość stacji uzdatniania wody pitnej - 2 szt.
Liczba stacji uzdatniania wody w 2010 roku wynosiła 2 szt. i w stosunku do 2009 roku nie wykazuje zmian.
- Ilość studni głębinowych - 2 szt.
Liczba studni głębinowych w 2010 roku wynosiła 2 szt., a dla porównania w 2009 roku 3 szt. Niniejsze wskazuje na zmniejszenie ich liczby o 1 szt.
- Długość sieci kanalizacyjnej – 50,6 km

Odnotowana długość kanalizacji – 50, 6 km na terenie gminy Gózd w 2010 roku, a także dla porównania w 2009 – 37,4 km wskazuje na wzrost o 13,2 km, co stanowi 35 % .

- Ilość oczyszczalni ścieków - 2 szt.
Liczba oczyszczalni w 2010 roku, a także w 2009 roku była taka sama
- Ilość przydomowych oczyszczalni ścieków - 2 szt.
Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków w 2010 roku wynosiła 2 szt., a dla porównania w 2009 roku 0 szt., stąd niniejsze wskazuje na minimalny wzrost o 2 szt.
- Ilość zbiorników retencyjnych - szt.
Na terenie gminy Gózd w latach 2009 - 2010 nie odnotowano budowy zbiorników retencyjnych.
- Liczba wydanych pozwoleń wodno – prawnych - szt.
Ze względu na kompetencje Starosty w kwestii wydawania pozwoleń wodno – prawnych niniejszy wskaźnik nie będzie uwzględniany przy analizie.

9.2. Ochrona powietrza atmosferycznego

- Długość dróg powiatowych o nawierzchni ulepszonej – 29,9 km
- Długość dróg powiatowych o nawierzchni nieulepszonej – 0 km
- Długość dróg gminnych o nawierzchni ulepszonej zaliczonych do kategorii dróg gminnych – 49 km
- Długość dróg gminnych o nawierzchni nieulepszonej zaliczonych do kategorii dróg gminnych 5 km
- Długość dróg gminnych o nawierzchni ulepszonej nie zaliczonych do kategorii dróg gminnych – 12,0 km – są to drogi zarządzane przez gminę .
- Długość dróg gminnych o nawierzchni nieulepszonej nie zaliczonych do kategorii dróg gminnych 13,7 km – są to drogi zarządzane przez gminę.
- Długość sieci gazociągowej – km
Ze względu na brak danych pominięto ustalenie przedmiotowego wskaźnika dla terenu gminy w 2010 roku.
- Liczba zmodernizowanych kotłowni w obiektach użyteczności publicznej 3 szt. :
Publiczna Szkoła Podstawowa w Kłonówku, PSP Gózd, Urząd Gminy w Goździe

9.3. Ochrona przyrody i zasobów naturalnych

- Powierzchnia zalesionych gruntów – wg. Ewidencji gruntów 598 ha, wg operatu Uproszczonego Planu Urządzania Lasu 952 ha
- Wskaźnik lesistości - %
Ze względu na rozbieżności powierzchni terenów zalesionych wyjątkowo pominięto ustalenie przedmiotowego wskaźnika dla terenu gminy w 2010 roku. W 2009 roku wskaźnik lesistości na terenie gminy wyniósł 8,10 %.
- Powierzchnia terenów objętych ochroną prawną - 1274,66 ha
W 2009 i 2010 roku powierzchnia tych terenów była taka sama i wynosiła 1 274,66 ha.
- Ilość pomników przyrody – 2 szt.

W 2009 i 2010 roku liczba pomników przyrody nie uległa zmianie.

- Liczba użytków ekologicznych – szt.
Na terenie gminy Gózd w latach 2009 - 2010 nie odnotowano utworzenia użytków ekologicznych.

9.4. Ograniczenie hałasu i promieniowania elektromagnetycznego

- Długość dróg powiatowych o nawierzchni ulepszonej – 29,9 km
- Długość dróg gminnych o nawierzchni ulepszonej zaliczonych do kategorii dróg gminnych – 49 km
- Długość dróg gminnych o nawierzchni ulepszonej nie zaliczonych do kategorii dróg gminnych – 12,0 km – są to drogi zarządzane przez gminę .

W 2010 roku długość dróg gminnych o ulepszonej nawierzchni uległa zwiększeniu o 0,9 km.

- Ilość masztów telefonii komórkowej - 4 szt.

W 2010 roku na terenie gminy Gózd odnotowano usytuowanie 4 szt. masztów telefonii komórkowej, natomiast w 2009 roku 3 szt. co wskazuje na wzrost o 1 szt.

9.5. Gospodarka odpadami

- Ilości odpadów pochodzących z selektywnej zbiórki – 32,90 Mg
- Udział odpadów zbieranych selektywnie w strumieniu zbieranych odpadów komunalnych – 8 %
- Udział odpadów komunalnych deponowanych na składowiskach – 92 %
- Ilość odpadów komunalnych wytworzonych przez 1 mieszkańca – 0,055 Mg/miesz.

9.6. Edukacja ekologiczna

- Liczba zorganizowanych szkoleń i programów edukacyjnych i ich uczestników - 20 .
- Liczba szkół uczestniczących w konkursach związanych z ochroną środowiska - 6 .
- Liczba osób korzystających z danych o środowisku i jego ochronie - 2
- Liczba bezrobotnych zatrudnionych przy pracach na rzecz środowiska - 5 osób
- Liczba i nakład publikacji promujących walory przyrodnicze gminy oraz dotyczących ochrony środowiska – szt.
Ze względu na brak danych pominięto ustalenie przedmiotowego wskaźnika dla terenu gminy w 2010 roku.
- Liczba zorganizowanych szkoleń i programów edukacyjnych i ich uczestników – szt.
Ze względu na brak danych pominięto ustalenie przedmiotowego wskaźnika dla terenu gminy w 2010 roku.

Generalnie można stwierdzić, że stan infrastruktury służącej ochronie środowisk podlegał w ostatnich latach rozwojowi, a presja wywierana na środowisko w wielu przypadkach uległa zmniejszeniu. Szczególnie postęp odnotowano w gospodarce wodno - ściekowej poprzez rozbudowę kanalizacji i budowę oczyszczalni przydomowych.

W trakcie wykonywania niniejszego raportu zwrócono uwagę na trudności w dokonaniu oceny 2 wskaźników, ze względu na brak dostępnych informacji. Uznano, że część z tych wskaźników na wstępie została ustalona w sposób utrudniający ich wyznaczenie i

porównanie w poszczególnych latach (np. liczba użytków ekologicznych, liczba i nakład publikacji promujących walory przyrodnicze gminy oraz dotyczących ochrony środowiska).

10. Zadania w zakresie gminnego monitoringu środowiska

Monitoring jakości środowiska na terenie gminy Gózd nie był prowadzony, natomiast zalecane jest wprowadzenie do planu miejscowego zapisów dotyczących istniejących i projektowanych obiektów promieniowania niejonizującego.

11. Podsumowanie

1. Niniejszy Raport z realizacji Programu ochrony środowiska jest sporządzony po raz pierwszy i obejmuje lata 2009 - 2010.
2. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 19, poz. 100 z późn. zm.) nie określa wymagań dotyczących zakresu i formy raportu, dlatego przyjęto za główny cel niniejszego opracowania analizę realizacji przyjętych zadań.
3. Zmiany stanu środowiska widoczne będą dopiero w dłuższej perspektywie czasowej, dlatego też niniejszy Raport z dwuletniego okresu realizacji zadań, określonych w dwóch Programach ochrony środowiska nie jest jednoznacznym odzwierciedleniem efektów ich realizacji. Raport przedstawia dotychczas podjęte działania oraz potrzeby zmian w przyjętych priorytetach w kontekście konkretyzacji wielu zamierzeń inwestycyjnych przyjętych przez Gminę.
4. Znaczące zadania wytyczne do realizacji w perspektywie 2 lat udało się zakończyć, lub są one w trakcie wykonywania. Dotyczy to szczególnie inwestycji w gospodarki wodno-ściekowej (rozbudowa kanalizacji) i ochrony powietrza (modernizacja dróg gminnych, termomodernizacja).
5. Zadaniem, których **nie udało się** zrealizować w perspektywie 2 lat są:
 - Budowa oczyszczalni ścieków w m. Kłonówek Kolonia wraz z przyłączami dla miejscowości Kłonówek Kolonia, Kłonówek Wieś i Kłonów;
 - Budowa oczyszczalni ścieków wraz z kanalizacją sanitarną dla miejscowości Grzmucin;
 - Budowa oczyszczalni ścieków wraz z kanalizacją sanitarną dla miejscowości Drożanki;
 - Rozbudowa kanalizacji wraz z budową oczyszczalni przydomowych w miejscowościach Grzmucin, Kłonów, Kłonówek Kolonia, Kłonów Wieś
 - Analiza możliwości rozwoju przetwórstwa w gminie;
 - Opracowanie programu wspierania rozwoju przetwórstwa w gminie;
 - Opracowanie raportu o stanie bazy turystyczno-rekreacyjnej na terenie gminy;
 - Opracowanie gminnego programu wspierania modernizacji gospodarstw dla potrzeb agroturystyki.
6. Nie zrealizowanie i zaawansowanie realizacji zadań ekologicznych jest zróżnicowane, co wynika przede wszystkim z niedostatecznych środków finansowych.
7. W perspektywie 2 kolejnych lat zalecana jest sukcesywnie rozbudowa kanalizacji i systemu oczyszczania ścieków, rozwój selektywnej zbiórki ze strumienia odpadów komunalnych oraz eliminowanie wyrobów zawierających azbest na terenie gminy.

12. Spis tabel

Tabela 1. Stan realizacji przedsięwzięć w zakresie gospodarki wodno - ściekowej na terenie gminy Gózd w roku 2009	5
Tabela 2. Stan realizacji przedsięwzięć w zakresie zasobów wodnych i gospodarki wodno - ściekowa na terenie gminy Gózd w roku 2010	6
Tabela 3 Stan realizacji kierunków działań w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego na terenie gminy Gózd w latach 2009	7
Tabela 4 Stan realizacji kierunków działań w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego na terenie gminy Gózd w latach 2010	7
Tabela 5. Stan realizacji kierunków działań w zakresie gospodarki leśnej i ochrony przyrody na terenie gminy Gózd w roku 2009	8
Tabela 6. Stan realizacji kierunków działań w zakresie ochrony przyrody i zasobów naturalnych na terenie gminy Gózd w roku 2010	8
Tabela 7. Stan realizacji kierunków działań w zakresie ochrony powierzchni ziemi na terenie gminy Gózd w roku 2010	9
Tabela 8. Stan realizacji kierunków działań w zakresie gospodarki odpadami na terenie gminy Gózd w roku 2009	9
Tabela 9. Stan realizacji kierunków działań w zakresie gospodarki odpadami na terenie gminy Gózd w roku 2010	10
Tabela 10. Stan realizacji kierunków działań w zakresie edukacji ekologicznej w roku 2010	10
Tabela 11. Przedsięwzięcia: Zasoby wodne i gospodarka wodno - ściekowa	11
Tabela 12. Przedsięwzięcia: Ochrona powietrza atmosferycznego (w tym ograniczenie hałasu)	12
Tabela 13. Przedsięwzięcia: Gospodarka odpadami	12
Tabela 14. Nakłady poniesione na realizację zadań ujętych w programie operacyjnym w latach 2009 - 2010	123
Przedsięwzięcia: Gospodarka odpadami	123

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY GÓZD

mgr inż. Waldemar Żaczek